

โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในพระราชูปถัมภ์ สหกรณ์โคนมวาริชภูมิ จำกัด

ประวัติความเป็นมา

เริ่มแรกมีกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ บ้านป่าโจด - ดงบัง จำนวน 32 ราย ได้รับการส่งเสริมเกี่ยวกับการปรับปรุงพันธุ์โค และการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ เพื่อจำหน่ายให้กรมปศุสัตว์ ต่อมาได้นำโคพันธุ์แท้จากต่างประเทศมาบริการผสมเทียม เพื่อผลิตลูกโคจำหน่ายให้องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) จนกระทั่งปี 2528 อ.ส.ค. จึงงดซื้อลูกโค

ปี 2528 กรมปศุสัตว์ ร่วมกับจังหวัดสกลนครได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมขึ้น โดยมีเป้าหมายกับกลุ่มที่ตั้งไว้แล้ว เพื่อสนองพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ให้มีการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมขึ้นในจังหวัดสกลนคร ต่อมาสมาชิกกลุ่มฯ ได้ร่วมกันบริจาคเงินซื้อที่ดินเนื้อที่ 2 ไร่ เพื่อสร้างที่ทำการกลุ่ม อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกสภาจังหวัด เขตอำเภอวาริชภูมิ และสมาชิกได้ร่วมกันสร้างคอกกรีดนม ขนาด 9 ช่องรีดขึ้น

ปี 2529 ได้เริ่มรีดนมวัวตัวแรก และได้ขยายผลให้มีการเลี้ยงโคนมมากขึ้น ขยายงานเพิ่มโดยจัดซื้อหม้อต้มนมระบบแก๊ส 2 ชุด ก่อนสร้างอาคารศูนย์รวมนม ต่อเติมคอกรีดโดยได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์ จังหวัดสกลนคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาจังหวัด และสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ

ปี 2530 กลุ่มฯ ได้เริ่มผลิตนมพลาสเจอร์ไรส์ บรรจุถุงๆ ละ 200 ซี.ซี. ออกจำหน่าย

ปี 2534 กลุ่มฯ เริ่มประสบปัญหาในด้านการตลาด มีปริมาณน้ำนมดิบที่เหลือจากการแปรรูปมากขึ้น บริษัทอุตสาหกรรมนมไทย จำกัด (ตราเมลิ ได้สังเกตเห็นว่า กลุ่มฯ มีศักยภาพที่จะขยายงานทาง ด้านการผลิตนมให้ได้ปริมาณเพียงพอและคุณภาพได้มาตรฐาน และบริษัทฯ ยินดีรับซื้อน้ำนมดิบ แต่ต้องแปรรูปกลุ่มฯ ให้เป็นสหกรณ์โคนม

ปี 2535 ได้รวมตัวเพื่อจัดตั้ง "สหกรณ์โคนมวาริชภูมิ จำกัด" ขึ้น มีสมาชิกแรกตั้ง 194 ครอบครัว แบ่งเป็น 16 กลุ่ม มีโคนม 540 ตัว และมีหุ้นแรกตั้ง 19,400 บาท แคนดำเนินการครอบครัว 6 อำเภอ คือ อำเภอวาริชภูมิ, อำเภอกุดบาก, อำเภอโนนสะอาด, อำเภอเสี้ยวแดนดิน, อำเภอส่องดาว, อำเภอพังโคน (ปี 2542 ขยายแคนดำเนินการออกไปทุกๆ อำเภอในจังหวัดสกลนคร)

การดำเนินธุรกิจในระบบสหกรณ์

1. สมาชิกถือหุ้นในสหกรณ์มีสิทธิเป็นเจ้าของเท่าเทียมกัน เลือกลงสมาชิกด้วยกันจากที่ประชุมใหญ่เป็น "คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์" เข้ามาบริหารงานในสหกรณ์เท่ากับเป็นการบริหารงานโดยสมาชิก

2. มีพนักงานนำโดยผู้จัดการ ซึ่งสหกรณ์จ้างมาให้ทำงานต่างๆ แทนคณะกรรมการให้เป็นไปตามนโยบายแผนงาน มติของคณะกรรมการ

3. ทำธุรกิจเชิงพาณิชย์เช่นเดียวกับบริษัทแต่มุ่งช่วยเหลือสมาชิกให้ขยายผลผลิต ได้แน่นอน ยุติธรรม ราคาดี และจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพเพียงพอตามชนิดตามเวลาที่ต้องการ ตลอดจน สินค้าอุปโภคบริโภคในราคาทุนมาบริการและมีกำไรยังมีการปันผลเฉลี่ยคืนให้สมาชิกอีก ด้วย

4. การดำเนินการภายใต้ พ.ร.บ. สหกรณ์ ข้อบังคับ ระเบียบ มติที่ประชุมใหญ่ ที่ประชุม คณะกรรมการ โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ดูแล แนะนำให้ถูกต้อง แต่มีค่าใช้จ่าย

5. ธุรกิจของสหกรณ์โคนมวาริชภูมิ จำกัด ได้แก่

5.1 รวบรวม ตรวจสอบ จัดเตร็ดน้ำนมดิบจากสมาชิก และเก็บรักษาเพื่อคงคุณภาพก่อน การส่งจำหน่าย

5.2 จัดการจำหน่ายน้ำนมดิบ และแปรรูปเป็นนมพลาสเจอร์ไรส์ รสจืด รสหวาน รสโกโก้ รสสตอเบอร์รี่ ออกจำหน่าย

5.3 จัดหาอาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ อุปกรณ์ชุดรีดนม ปุ๋ยเคมี ตลอดจนเครื่องมือ อุปกรณ์บริโภคที่จำเป็นแก่สมาชิก

5.4 ผลิตน้ำแข็งอนามัยราคาถูกไว้บริการแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป

โครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ทรงมีพระราชดำรินำและพระราชทานความช่วยเหลือแก่สหกรณ์ฯ ดังนี้

1. พระราชทานเงินทุนจากมูลนิธิชัยพัฒนาจำนวน 1,200,000.00 บาท ให้สหกรณ์กู้ยืม ดอกเบี้ยต่ำ ผ่อนระยะยาว สหกรณ์ได้นำมาใช้ก่อสร้างอาคารรับนมดิบ โกดังเก็บอาหารสัตว์ ถัง พักน้ำ ปรับปรุงต่อเติมขยายไฟฟ้า ซ่อมแซมเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพน้ำนมดิบ ซ้อมที่ดินเพิ่มเติมได้ ดำเนินการเสร็จเมื่อปลายปี 2537

2. พระราชทานถังเก็บน้ำนมดิบขนาดบรรจุ 10,000 ลิตร(10 ตัน) พร้อมระบบทำความเย็น แบบแผ่นแลกเปลี่ยนความร้อน (เพลท) มูลค่า 2,568,000.00 บาท ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อ ปลายปี 2537

3. พระราชทานทุนการศึกษาต่อให้แก่บุตรสมาชิก 3 คน เมื่อเรียนจบแล้วจะได้มาปฏิบัติงาน ในสหกรณ์

4. ทรงมีพระราชดำริให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือเงินทุนเพื่อจัดซื้อ เครื่องจักรผลิตนม พลาสเจอร์ไรส์ ซึ่งสหกรณ์ฯ ได้รับบให้เปล่าจากบพัฒนาจังหวัด 1,309,000 บาท และงบ กองทุนรวม เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร (พ.ช.ก.) ผ่านกรมส่งเสริมสหกรณ์ให้กู้ยืมไม่คิดดอกเบี้ย จำนวน 4,000,000 บาท ได้จัดซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์ผลิตนมพลาสเจอร์ไรส์ ขนาดกำลังการผลิต 500 ลิตรต่อชั่วโมง แล้วเสร็จเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2538 มีประสิทธิภาพในการผลิตนมพร้อมดื่ม 2,500 ถูต่อชั่วโมง (ปัจจุบันสหกรณ์ขยายปรับปรุงเป็น 1,500 ลิตร/ชม.)

5. พระราชทานเงินทุนเพื่อไว้ใช้หมุนเวียนจำนวน 1,090,000 บาท จากเงินที่มีผู้บริจาค ทูลเกล้าเมื่อครั้งเสด็จเปิดโรงงานผลิตอาหารสัตว์สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2538 ทำให้สหกรณ์สามารถแก้ไขปัญหาจ่ายเงินค้างจ่ายค่าน้ำนมดิบแก่สมาชิก

6. สหกรณ์ได้รับเงินอุดหนุนจากกรมส่งเสริมสหกรณ์จากโครงการเงินกู้ปรับโครงสร้าง ภาค เกษตรเป็นการปรับปรุงเครื่องจักรผลิตนมพลาสเจอร์ไรส์ จำนวน 6,300.00 บาท

ปัจจุบันสหกรณ์ได้ผลิตนม UHT โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรง พระกรุณาเสด็จประกอบพิธี เปิดโรงงานนม UHT เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554

หน่วยงานรับผิดชอบ

คือ สำนักงานสภรณจังหวัดสกลนคร

